

Dobrovolnictví v knihovnách v ČR [1]

Autor:

- [HUDEČEK, Ondřej](#) [2], [LOCHNEROVÁ, Eva](#) [3], [VODIČKOVÁ, Eva](#) [4]

Číslo:

- [2022, ročník 31, číslo 3](#) [5]

Rubrika:

- [Trendy v knihovnách](#) [6]

Klíčová slova:

- [dobrovolníci](#) [7]

Odborná sekce:

- [Sekce veřejných knihoven](#) [8]

Dobrovolník je člověk, který ve svém volném čase pomáhá druhým bez nároku na honorář. Lidé pomáhají ve zdravotnictví či v sociální oblasti, ale výjimečné není ani pomáhání v oblasti kulturní. Knihovny jsou komunitní, vzdělávací a informační centra. Prostory knihoven jsou proto ideální pro sdružování lidí, předávání si zkušeností a čerpání informací.

Dobrovolnictví v knihovnách tvoří komunitu, která knihovny svou činností obohacuje. Krásné příklady můžete vidět v Severočeské vědecké knihovně v Ústí nad Labem, v Městské knihovně v Praze a v Krajské knihovně Karlovy Vary. Koordinátoři dobrovolníků v těchto knihovnách jsou členy [Skupiny pro dobrovolnictví](#) [9], součástí Sekce veřejných knihoven SKIP. Cílem této skupiny je zvyšovat informovanost o dobrovolnictví, prosazovat jeho uplatnění v knihovnách a pomáhat knihovnám mít dobrovolníky.

Městská knihovna v Praze

Prvním oficiálním koordinátorem dobrovolníků v knihovně je Ondřej Hudeček, který tuto roli ve své domovské [Městské knihovně v Praze](#) [10] zastává od roku 2020. Ovšem dobrovolnictví v knihovně realizují již od roku 2012. Dobrovolníci od samého počátku vykonávají činnosti, které nejsou specificky „knihovnické“ (práce s knihovním fondem), nýbrž pomáhají zejména při akcích, které knihovna pořádá pro čtenáře a veřejnost. Posilují tým knihovníků pojízdných knihoven na letních akcích, kterých se Městská knihovna v Praze účastní (knižní festivaly, festivaly pro děti či novocirkusová [Letní Letná](#) [11]) nebo které sama přímo pořádá (např. autorská čtení pod širým nebem nebo [Festival otevřených dílen](#) [12]). Uplatnění nachází od počátku také celoročně v pobočkách, kde mohou využít i vlastní specifické znalosti a dovednosti. Vedou kluby deskových a jiných her, doučují cizí jazyky či připravují výtvarné a další workshopy.

[13]

Dobrovolnice Katka (vlevo) pomáhá na Festivalu otevřených dílen, červen 2021 (foto: dobrovolnice Eva)

[14]

Dobrovolnice Karolína (uprostřed) a Jelena (zády) pomáhají na komunitní akci pořádané pobočkou Prosek, srpen 2021 (foto: Eva Neudörflová, Městská knihovna v Praze)

Jak říká Ondřej Hudeček:

Dobrovolníci v Městské knihovně v Praze mohou tedy plně využít vlastní kreativitu a nápady, pokud chtějí. Činnosti patří k fyzicky i psychicky nenáročným, a tak se dobrovolníky stávají mladí lidé od patnácti let věku. Historicky u nás ale působily jako dobrovolníci i mladší děti coby vedoucí Magic klubů a také v současnosti nám mladší děti pomáhají, například když dobrovolnickou činnost na jedné pobočce vykonává celá rodina. Horní věková hranice není samozřejmě omezena, a tak například 90letý dobrovolník vedl ještě loni šachový kroužek pro děti. Uplatnění jako dobrovolnice v Městské knihovně v Praze našla i dívka s Aspergerovým syndromem nebo uprchlice z Ukrajiny.

Severočeská vědecká knihovna v Ústí nad Labem

Koordinátorka dobrovolníků v [Severočeské vědecké knihovně Ústí nad Labem](#) [15] Eva Lochnerová spolupracuje s [Dobrovolnickým centrem, z. s.](#) [16], které působí v Ústeckém kraji. Jejich spolupráce je postavena na vzájemné pomoci a větším propojení v různých oblastech jejich regionu.

Zkušenosti z jednoho vstupního pohovoru Eva Lochnerová popisuje takto:

Zájemce se rozhovořil o lásce k historii a také vyjádřil znepokojení nad zjištěním, jak málo lidí se zajímá o tu naši. Mrzelo ho, že kolem sebe nemá komunitu lidí, které by tento směr zajímal, a on by si tak mohl nadále rozšiřovat své znalosti. Při té příležitosti samozřejmě také nezapomněl zmínit vše, co je podle něj v Ústí špatně. Já už ale navzdory tomu negativnímu náhledu věděla, že právě tohle je prostor pro to vytvořit něco nového. Vznikl tak historický debatní klub vedený dobrovolníkem a doplněný knihovníkem. Každá strana našla své. Dobrovolník si pomalu nachází svou vysněnou komunitu, a protože vše si svým způsobem řídí a vede, přistupuje k úkolu zodpovědně. Knihovník poskytne prostor, pomůže a postará se o propagaci určenou veřejnosti, připraví žádanou literaturu, uvaří kávu nebo čaj a celkově zařídí vše potřebné. Oba se doplní a vzájemně podpoří, protože dělají to, co mají skutečně rádi.

Stejně vznikla v Ústí nad Labem komunita kolem kreativních dílen, která se nazývá Hvězdy, herní

klub pro děti a mnoho dalšího.

Krajská knihovna Karlovy Vary

Když se přesuneme do Karlových Varů, kde s dobrovolníky spolupracují od roku 2017, zjistíme, že i tam to probíhá velmi podobně. Vznikla komunita kolem hry na kytaru, kterou vede dobrovolnice Renata, dále Pletení a háčkování pro dobrou věc a Kurz malování pro děti. V [Krajské knihovně Karlovy Vary](#) [17] koordinuje dobrovolnictví Eva Vodičková. Během pandemie covidu-19 se v Karlovarském kraji řada středních škol zapojila do projektu [Cena vévody z Edinburghu](#) [18], která motivuje mladé lidi ke společenské odpovědnosti. Dobrovolníci z řad studentů v roce 2022 začali docházet a pomáhat v Karlových Varech v knihovně. Na jaře 2022 proběhla akce ve spolupráci s [Prvním českým gymnáziem v Karlových Varech](#) [19]. Nesla název [Retro GameZ](#) [20] a uskutečnila se díky šestnácti dobrovolníkům, kteří na jednotlivých stanovištích v Drahovicích ukazovali, jak se hrají retro hry. Byl to pilotní ročník, ze kterého chtějí udělat tradici.

[21]

Komunitní akce Retro GameZ (zdroj: archiv Krajské knihovny Karlovy Vary)

[22]

Projekt Pletení a háčkování pro dobrou věc (zdroj: archiv Krajské knihovny Karlovy Vary)

Závěrem

Knihovny jsou krásná místa, které dávají lidem možnost se realizovat a pomoci tak společnosti. Se vznikem a rozvojem komunit nám velmi pomáhají právě dobrovolníci.

Je úžasné pracovat s lidmi, kteří chtějí dělat, co je baví, a předávat své znalosti a dovednosti druhým. Právě to je možné díky dobrovolnictví. Neváhejte a mějte dobrovolníky i ve své knihovně!

URL zdroje: <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2022-rocnik-31-cislo-3/dobrovolnictvi-v-knihovnach-v-cr>

Odkazy

- [1] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2022-rocnik-31-cislo-3/dobrovolnictvi-v-knihovnach-v-cr>
- [2] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/autori/hudecek-ondrej>
- [3] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/autori/lochnerova-eva>
- [4] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/autori/vodickova-eva>
- [5] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2022-rocnik-31-cislo-3>
- [6] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/rubriky/trendy-v-knihovnach>
- [7] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/dobrovolnici>
- [8] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/odborne-sekce/sekce-verejnych-knihoven>
- [9] <https://www.skipcr.cz/odborne-organy/sekce/sekce-verejnych-knihoven/skupina-pro-dobrovolnictvi>

- [10] <https://www.mlp.cz/cz/kariera/dobrovolnici/>
- [11] <https://letniletna.cz/>
- [12] <https://www.mlp.cz/cz/akce/e18043-festival-otevrenych-dilen/>
- [13] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/986/vodickova3.jpg>
- [14] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/986/vodickova2.jpg>
- [15] <https://www.svkul.cz/o-knihovne/projekty/ostatni-projekty/cesti-dobrovolnici/>
- [16] <https://www.dcul.cz/>
- [17] <https://www.knihovnakv.cz/nabizime/dobrovolnictvi-p994.htm>
- [18] <https://www.dofe.cz/>
- [19] <https://gymkvary.cz/>
- [20] <https://sites.google.com/gymkvary.eu/retrogamez/>
- [21] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/986/vodickova1.jpg>
- [22] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/986/vodickova4.jpg>